

VOLUNTOURISME Hulporganisatie BCNN waarschuwt

Goedbedoeld vrijwilligerswerk heeft keerzijde

Veel jongeren denken dat de wereld aan hun voeten ligt. Is het niet mooi om ergens ver weg vrijwilligerswerk te doen en ook nog wat van de wereld te zien? Zo proberen westerse vrijwilligers in een exotisch land het verschil te maken voor kinderen in weeshuizen. Deze goedbedoelde vorm van voluntourisme (vrijwilligerswerk gecombineerd met een mooie vakantierreis) kan verkeerd uitpakken.

„Weeshuizen links laten liggen, kinderen worden er nergens beter van

„Doe het niet!”, zegt Patricia Nieuwenhuizen van Better Care Network Netherlands (BCNN) met klem. Vrijwilligerswerk in weeshuizen in arme landen is schadelijk voor kinderen. Volgens haar moeten (jonge) mensen vol goede bedoelingen weeshuizen links laten liggen. Het concept weeshuis noemt zij achterhaald. „Nergens ter wereld worden kinderen er beter van”, zegt Nieuwenhuizen, de enig betaalde (parttime) kracht van Better Care Network Netherlands. De organisatie maakt zich met anderen sterk voor kinderrechten. Door hun wereldwijde ervaringen en talloze wetenschappelijke onderzoeken weten zij wat werkt. „Kinderen horen in een gezin of bij familie thuis. In 80 procent van de gevallen blijken zogenaamde wezen in arme landen toch ouders te hebben, maar die staan hun kind af in de hoop op een beter leven. Het tegenovergestelde gebeurt dan. In een weeshuis lopen kinderen door gebrek aan individuele aandacht achterstanden op, zowel fysiek, mentaal als sociaal. Ook kunnen zij zich moeilijk hechten, zeker niet aan westerse vrijwilligers die na enkele maanden weer vertrekken – naar huis of om meer van de wereld te zien. Hechtingsproblemen gaan een leven lang mee. Voor de kinderen bestemd geld verdwijnt regelmatig in de zakken van lokale bazen.” Ook zijn volgens Nieuwenhuizen

zen vrijwilligers vaak niet berekend op hun taak. „Het is toch vreemd om in een ander land werk te verrichten waarvoor je in eigen land niet gekwalificeerd bent. Je werkt daar immers met kwetsbare en vaak getraumatiseerde kinderen. In Nederland heb je bovendien een VOG (Verklaring Omtrent Gedrag) nodig. Daarnaast nemen vrijwilligers soms de plaats in van lokale professionals, die daardoor inkomsten mislopen.” **Ontwrichtend** Liever ziet Nieuwenhuizen dat vrijwilligers de mensen ter plekke ondersteunen en hun leren om de werkzaamheden zelf uit te voeren. „Draag als vrijwilliger alleen bij aan projecten die bevorderen dat kinderen opgroeien bij hun ouders en in de gemeenschap. Onnodige opvang in kinderrechten werkt ontwrichtend. Nederland kent immers ook geen weeshuizen meer.” Wel zijn er in ons land tussen de 1.500 en 1.700 particuliere initiatieven die regelmatig vrijwilligers sturen naar hun projecten met kwetsbare kinderen. „Steeds meer organisaties kiezen voor hulp aan kinderen in een familiesetting. Zij werken met lokale professionals, waardoor vrijwilligerswerk ter plekke vaak niet nodig is. Natuurlijk kunnen mensen in Nederland zich blijven inzetten voor hun medemens, bijvoorbeeld door steun op afstand met fondswer-

ving, onderhoud van de website of door de sociale media te verzorgen.” **Romantisch** Met haar organisatie werkt Nieuwenhuizen vooral aan de bewustwording van potentiële vrijwilligers. „Zeker jongeren zijn ontvankelijk voor onze boodschap om niet klakkeloos in een weeshuis te gaan werken. Natuurlijk heeft vrijwilligerswerk in andere delen van de wereld ook goede kanten. Het vergroot de solidariteit met minderbedeelde, laat zien wat armoede is en hoe groot de veerkracht van mensen kan zijn. Maar vraag je altijd af wat je kunt toevoegen en waarom je vrijwilligerswerk wilt doen. Het staat goed op je cv, verkrijgt je levenservaring, maar helpt

het de mensen voor wie je het doet? Vaak bestaat er een romantisch idee dat je als rijke westerling iets kunt terugdoen door kwetsbare kinderen te helpen die weinig aandacht krijgen.” **(pseudo)wezen** Inderdaad komen (pseudo)wezen in arme landen vaak liefde en warmte tekort. Nieuwenhuizen: „Maar met de juiste hulp kunnen de meeste kinderen terug naar huis, naar familieleden of een pleeggezin. Kindertehuizen die veel westerse vrijwilligers ontvangen krijgen daarbij inkomsten en hebben gratis arbeidskrachten. Dat moedigt de leiding niet aan om kinderen terug te begeleiden naar hun families.” Nog ernstiger wordt het als Nederlanders die kinderen mis-

Kinderen horen in een gezin, niet in een tehuis, vindt BCNN dat zich sterk maakt voor kinderrechten. FOTO'S BCNN

bruiken zich in andere landen met kinderen inlaten. Ook daarom pleit Nieuwenhuizen vurig voor regulering en meer ruimte voor de lokale mensen. „In landen als Kenia en Rwanda zitten ze niet te wachten op onze bemoeienis. Daar willen ze terug naar hun traditionele systeem waar de gemeenschap kwetsbare kinderen opvangt.” **Richtlijnen** Voor goedwillende vrijwilligers heeft Better Care Network richtlijnen opgesteld (www.weeswijs.nu). Het belang van hechting van kinderen (aan ouders of vaste verzorgers) staat met stip op 1. Daarnaast moeten vrijwilligers die omgaan met kwetsbare kinderen goed geschoold en ervaren zijn, zich houden aan gedragscodes en protocollen en goed worden begeleid.

Vrijwilligers moeten een lokale projectpartner vooraf screenen om te voorkomen dat zij ongewild bijdragen aan onnodige opvang in kinderrechten. De richtlijnen mogen een hoog open-deurgehalte hebben, uit verhalen op de website van Better Care Network blijkt dat de praktijk weerbarstig is. Veelal jonge vrijwilligers – in meerderheid vrouwen – vertellen openhartig hoezeer de werkelijkheid afwijkt van hun verwachtingen. Soms ontdekken zij ter plekke dat zij meedraaien in een systeem waarvan de kinderen niet beter worden, maar de (lokale) bazen wel. Volgende week: Velsense fysiotherapeut Karin de Haan scheept in bij 'drijvende dokters' in Senegal

i **Better Care** Better Care Network Netherlands is een initiatief van Defence for Children - ECPAT, KerkinActie, Wereldkinderen, SOS Kinderdorpen, Wilde Ganzen, WereldOuders, Free a Girl, Stichting Kinderperspectief en Red een Kind. www.bettercarenetwork.nl

Carmen Paping: 'Het leek meer alsof in Nepal de kinderen er voor mij waren'

Carmen Paping was achttien toen zij, na haar vwo-opleiding, vrijwilligerswerk ging doen in Nepal. Inmiddels is ze 29 en na een master Childhood Studies and Children's Rights werkt ze sinds twee jaar voor een kinderrechtensorganisatie in Nigeria. Ze wil nog steeds kinderen helpen, maar wel beter dan toen zij begon. „Vol goede bedoelingen, maar zonder relevante opleiding of voorbereiding, vertrok ik naar Nepal. Zes maanden wilde ik de kinderen in het weeshuis mijn tijd en liefde geven om zo hun leven een beetje

beter te maken. We hebben dan ook veel plezier gehad samen. Toch voelde ik mij geen 'wereldverbeteraar', zoals iedereen in Nederland zei dat ik was. De kinderen vonden het leuk om af en toe even te kletsen of te knuffelen, maar het grootste deel van de tijd deden ze hun eigen ding. Het leek meer alsof de kinderen er voor mij waren, in plaats van andersom. Vooral toen we met zes vrijwilligers op een groep van twaalf kinderen stonden. Hierdoor voelde ik me tamelijk overbodig. Ik heb in een half jaar bijna twintig

vrijwilligers voorbij zien komen.” „Ik merkte ook aan de kinderen dat ze gewend raakten aan het feit dat vrijwilligers kwamen en gingen. En van mijn grootste frustraties was de manier waarop ze omgingen met de spullen die ze kregen. Binnen de kortste keren was het kapot of kwijt. Ze hebben nooit geleerd om er zuinig mee om te gaan. Dit werd versterkt doordat iedere vrijwilliger weer nieuwe spullen meebracht.” „De kinderen hechtten zich duidelijk niet aan de vrijwilligers. Na de afscheidsceremonie bijvoorbeeld ging iedereen meteen over tot de orde van de dag. Hoewel ik er een half jaar was geweest, namen de kinderen zonder veel moeite afscheid van mij. Terwijl ik het er

ontzettend moeilijk mee had. Het lijkt misschien goed dat de kinderen er niet zo mee zaten, maar dat een kind van amper acht jaar zich al emotioneel zo kan afsluiten is natuurlijk niet gezond.” „Ik ging met de beste intenties naar Nepal, maar heb nooit stilgestaan bij de impact hiervan. Ik hoop maar dat deze kinderen ondanks hun hechtingsproblemen goed terechtkomen. Maar ik raad niemand aan om vrijwilligerswerk te doen in situaties waarbij je direct met kwetsbare kinderen werkt.”

Carmen Paping begon haar vrijwilligerswerk met de beste bedoeling, maar kreeg gaandeweg twijfels. EIGEN FOTO'S

UITGELICHT
Reageren of tips?
Mail naar bijlageredactie@mediahuis.nl

Het UWV gaat nauw samenwerken met Wereldhave om werkgevers te helpen aan goed personeel. Onderdeel van de gemaakte afspraken is dat Wereldhave eens per jaar een banenmarkt organiseert in de winkelcentra die ze beheren, zoals Middenwaard in Heerhugowaard, Vier Meren in Hoofddorp, Eg-

Met cv verkeerd gegokt

Een moeder van twee jonge kinderen besloot een indrukwekkende cv bij elkaar te liegen om via een recruitmentbureau een goedbetaalde baan als hr-manager bij een gokbedrijf te bemachtigen.

Al snel merkt het bedrijf dat zij niet goed functioneert en neemt contact op met dat recruitmentbureau Avance dat haar had voorgedragen. Die doet onderzoek naar haar achtergrond en stelt vast dat ze helemaal niet als bewaarder bij de TU Delft heeft gewerkt, dat ze geen masterdiploma heeft, en dat ze het uittreksel uit Mijn Diploma's van de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) heeft vervalst. Twee maanden na de start wordt zij op staande voet ontslagen en eist het gokbedrijf 7.500 euro schadevergoeding. De vrouw vecht het ontslag aan. Als verklaring voor haar gedrag geeft ze aan dat ze moeder is van twee kleine kinderen en in een moeilijke financiële situatie zat. Ze zag de baan als een ticket naar een beter leven. De rechter vindt de fraude echter bewezen en beslist dat ze het gokbedrijf die 7.500 euro moet betalen plus de bijna 800 euro proceskosten.

AH is het populairst voor bijbaan jongeren

Albert Heijn was vorig jaar opnieuw de populairste werkgever voor bijbaantjes onder jongeren, scholieren en studenten.

De supermarktketen wordt op de voet gevolgd door Jumbo, meldt Intelligence Group op basis van onderzoek onder zo'n 4.000 jongeren. De populariteit van de supermarkten komt volgens de marktonderzoeker voort uit het feit dat zij verschillende banen aanbieden, van vakkenvuller tot magazijnmedewerker, waarbij jongeren zelf hun tijden kunnen indelen.

Niet alle supermarkten zijn even populair. Jan Linders en Lidl staan veel lager op de ranglijst, op respectievelijk plek 21 en plek 25. Bezorgdiensten deden het vorig jaar ook goed. De onderzoekers zien dat een bijbaan bij winkels als Gamma en MediaMarkt met name onder mannen populair is. Voor vrouwen geldt dat voor Kruidvat en cosmeticaketen ICI Paris XL. **Defensie** „Opvallend is dat ook Defensie en Het Rijk worden genoemd als interessante en favoriete werkgevers voor bijbanen, evenals ASML en het OM”, stelt directeur van Intelligence Group Geert-Jan Waasdorp. „Deze liggen minder in de lijn der verwachting, aangezien zij hooguit (betaalde) stages aanbieden. Een werkgever als Defensie speelt met het idee voor een stage/baan voor jongeren die een tussenjaar willen. Een interessant idee om jongeren met defensie te laten kennismaken.”

Opvallend is de animo voor Defensie. FOTO ANP